

Biografie

LEO SAMAMA (1951) studeerde muziekwetenschappen aan de Rijksuniversiteit Utrecht en enkele jaren compositie bij Rudolf Escher. Van 1977 tot 1988 was hij docent muziek/cultuurgeschiedenis aan het Utrechts Conservatorium. Van 1988 tot en met 1991 was hij als docent voor muziek van de 20e eeuw verbonden aan de vakgroep muziekwetenschap van de Faculteit der Letteren van Rijksuniversiteit Utrecht. Van 1978 tot 1984 was hij recensent bij De Volkskrant, en van 1986 tot 1990 Samama freelance medewerker bij NRC/Handelsblad.

Van 1988 tot 1994 was hij lid van het stichtingsbestuur van het Koninklijk Concertgebouworkest (en tevens bijzittend lid van de artistieke commissie van het orkest). Daarnaast was hij van 1988 tot en met 1991 lid van de artistieke adviesraad van Centrum voor Nederlandse Muziek in Hilversum, van 1990 tot 1993 lid van de redactiecommissie van de Bibliotheek Nederlandse Muziek en van 1991 tot 1993 artistiek adviseur van Centrum Nederlandse Muziek. Van 1992 tot 1994 was Samama artistiek adviseur van de NCRV met betrekking tot de publieke orkestprogramma's. Van 1 november 1992 tot 1 augustus 1995 werkte Leo Samama als impresario.

In 1994 werd hij aangesteld als artistiek coördinator van het Residentie Orkest. Tevens programmeerde hij gedurende enkele jaren het aandeel klassieke muziek van de Dr Anton Philipszaal en de Nieuwe Kerk aan het Spuiplein. Leo Samama is een van de initiatiefnemers van het Binnenhoffestival in Den Haag en van de Nederlandse Strijkkwartet Academie onder leiding van Stefan Metz. In december 2001 was hij gastprogrammeur van de Nederlandse Muziekdagen. In mei 2003 trad hij in dienst van het Nederlands Kamerkoor als artistiek directeur en per 1 maart 2004 als algemeen directeur. In juli 2010 nam hij afscheid van het Nederlands Kamerkoor en werd bij deze gelegenheid door Hare Majesteit benoemd tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau.

Zijn voornaamste bezigheden behelzen daarnaast sinds jaar en dag het schrijven over en het schrijven van muziek. Eerst genoemde heeft onder meer tot programmatoelichtingen, plaathoesteksten, wetenschappelijke en semi-wetenschappelijke artikelen geleid, onder meer over het Postmodernisme (in: *Modernen versus Postmodernen*, Utrecht 1985, en in *Die unvollendete Vernunft: Moderne versus Postmoderne*, Frankfurt a/M 1987), over Diepenbrock (in: *Ten tijde van de Tachtigers*, 's-Gravenhage 1985), over de geschiedenis van het soloconcert (in: *Muziek onder woorden*, band 4 en 5, Utrecht 1980), over Beethoven (*De pianosonates van Beethoven*, Utrecht 1982), over Skrjabin (*De verklanking van het onhoorbare*, Den Haag 1986), over hedendaagse Nederlandse muziek (*Zeventig jaar Nederlandse muziek 1915-1985*, Amsterdam 1986), over het Concertgebouworkest (De woelige jaren, in: *Historie en kroniek van het Concertgebouw en het Concertgebouworkest*, deel 1, 1988), over de drie muzikale 'erflaters' Matthijs Vermeulen, Willem Pijper en Rudolf Escher in *Erflaters van de twintigste eeuw* (Amsterdam 1991), over Britse muziek in *Een beknopt overzicht van duizend jaar Britse muziek* (Amsterdam 2003), over Mozart in *Mozart and the Netherlands. A bicentarian Restrospect* (redactie samen met Arie Peddemors, Zuthpen 2003), welk boek in november 2005 in een uitgebreide Nederlandse editie verscheen als *Mozart en Nederland - 250 jaar na dato* (Haarlem 2005), over *Entartete muziek in Entartete Musik. Verboden muziek onder het nazi-bewind* (redactie samen met Emanuel Overbeeke, Amsterdam 2004). In maart 2006 verscheen de bijgewerkte en uitgebreide tweede druk van *Zeventig jaar Nederlandse muziek* onder de titel *Nederlandse muziek in de 20ste eeuw*, en in 2012 de monografie *Alphons Diepenbrock, componist van het vocale* (2e druk, februari 2013).

De compositorische werkzaamheden van Leo Samama hebben sinds zijn eerste officiële opus, *Tombeau concertant pour Frank Martin*, vele uitvoeringen in binnen- en buitenland, tal van plaat- en cd-producties (o.m. bij Attacca, Nederlands Kamer Orkest, Donemus, BFO/CNM en Ottavo) en een groot aantal opdrachten met zich meegebracht. Met name het *Capriccio* voor altsaxofoon en piano (opus 5, 1976), de *Triptico* voor twee gitaren (opus 7, 1979), *Caged Memories* voor althobo of altviool en piano (opus 11, 1981), “...*plane désespérément d'aile...*” voor viool solo (opus 20, 1983) en *Grand Slam* (opus 28, 1986) voor accordeon en de *Toccata* voor carillon (opus 45, 1996) worden regelmatig uitgevoerd.

Ook omvangrijkere werken als het altvioolconcert *Spleen et Idéal* (opus 10, 1981), *Soit que l'Abime* voor altsaxofoon, saxofoonkwartet en slagwerkensemble (opus 19, 1983), *Afterthoughts* voor orkest (opus 22, 1983), *Monumentum pro Caecilia* voor klavecimbel en strijkorkest (opus 23, 1984) en *SanYüeh* voor orkest (opus 26, 1985) zijn niet onopgemerkt gebleven.

Afterthoughts werd in januari 1987 uitgevoerd door het Nederlands Philharmonisch Orkest onder Hartmut Haenchen, die deze partituur uitkoos als eerste Nederlandse werk dat hij met zijn Nederlandse orkest dirigeerde. In 1988 werd hetzelfde werk door RadioSymphonie Orchester van Oost-Berlijn uitgevoerd. En *Spleen et Idéal* (opus 10) kreeg in oktober 1989 in Boston zijn Amerikaanse première, in een uitvoering door Raphael Hillyer en Alea III onder Theodore Antoniou.

SanYüeh is oorspronkelijk voor een ballet van Nils Christie geschreven en werd in het seizoen 1985/86 meer dan 25 maal uitgevoerd. In 1990 verzorgde Ronald Brautigam de eerste uitvoering van Samama's *Tweede Pianosonate 'En voyage'* (opus 36, 1989) voor de NCRV-radio. Voor het Scheveningen International Music Competition 1991 schreef Leo Samama het verplichte concoursstuk, *Obsession* voor cello en piano. In opdracht van de Dudokmanifestatie in Hilversum ontstond in 1996 de *Toccata* voor beiaard, dat tijdens de opening van de tentoonstelling voor het eerst werd uitgevoerd.

Op 1 mei 1998 werd in het kader van het Vierde Internationaal Festival van Joodse Muziekkunst zijn in opdracht van dit festival geschreven *Klarinetkwintet* (opus 51) uitgevoerd. Op 5 mei 1998 klonk in de Ridderzaal het koorwerk *De Grondwet* (opus 50), geschreven in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken ter gelegenheid van 150 jaar Grondwet van 1848. Daarop volgden met succes uitvoeringen van de *Toccata nr.3* (opus 49), geschreven voor pianist Ivo Janssen en door hem vastgelegd voor een cd-productie met toccata's van Bach en van eigentijdse Nederlanders. Van zijn meest recente werken zijn inmiddels ook *Mirage* voor altviool (opus 44, 1996) en *Past Tense* voor altsaxofoon en gitaar (opus 47, 1997) op cd verschenen.

Voor het Nederlands Blazers Ensemble bewerkte Samama de *Eerste serenade* van Brahms en schreef daarbij tevens een zelfstandige compositie *Overture to a serenade* (opus 52). Evenzo bewerkte hij dansen van Bartok voor hoboïste Pauline Oostenrijk en het Residentie Orkest. Recent voltooide Leo Samama een tweede trio voor altsaxofoon, altviool en piano, *Trio II* (opus 53), twee liederencycli, *De solitude en solitude* (Éluard) voor sopraan, fluit, cello en piano (opus 54) en *En Hollande* (Verlaine) voor sopraan en strijkkwartet (opus 56), een *Strijksextet* (opus 55), het strijkkwartet *Un petit quatuor* (opus 59) en veertien duo's voor twee violen plus een grand finale voor acht violen bestemd voor de Iordens Viooldagen, *p&P's* (opus 58).

Bij de herdenking van Prins Claus door de Staten Generaal in oktober 2002 werd zijn *Treurmuziek* (opus 65) in de Ridderzaal uitgevoerd. Zowel het *Valeriustring* (opus 73) als het *Klarinetconcert* (opus 74) zijn kort na hun voltooiing met groot succes uitgevoerd. Meer recent heeft Samama successen geboekt met *Le Grand Quatuor* (opus 79) tijdens het Orlando Festival 2011, en met *De Zee* (opus 81) voor koor a cappella, gecomponeerd voor het 75-jarig Nederlands Kamerkoor.